

גאולה בדין או ברחמים

שיחת הרה"ג זלמן ברוך מלמד לפרשת במדבר

ראוי לא לומר תחנון בימי הישועה של מלחמת ששת הימים • גאולה בדין או ברחמים • מחלוקת איזה צד להדגיש בגאולה • מחלוקת החסידים והמתנגדים • אם להדגיש ההשתדלות או ההישענות על ד' • השלמות – שני הצדדים יחד • מדוע רק בחודש השלישי קיבלו את התורה • מדרגת הקירבה להר סיני • מעלת חג השבועות

ראוי שלא לומר תחנון בימי הישועה של מלחמת ששת הימים

כבר אמרתי פעם, שלולא דמיסתפינא, הייתי אומר שכל ששת הימים האלה של מלחמת ששת הימים לא צריך לומר תחנון. בכל יום ויום מימים אלה היו ניסים גדולים כאלה שראוי שלא נאמר תחנון.

היום שאלו אותי למה לא אמרנו 'אב הרחמים', הרי כתוב בסידור שבחודש אייר אומרים 'אב הרחמים' אפילו בשבת שמברכים את החודש כי אירעו בו הרבה גזרות וצרות. זה נכתב עוד לפני שקמה מדינת ישראל, ולפני שבחודש אייר אירעו גם הרבה אירועים טובים וישועות לעם ישראל. זה מזכיר לי שכשהייתי בירושלים גרתי בשכונה אחת, והייתה שם קבוצה של אנשים שפרשה מבית הכנסת כי טענו שבבית הכנסת הזה עושים כל מיני דברים חדשים שלא היו בהונגריה, למשל חוגגים את יום העצמאות, וזה לא היה בהונגריה... בהונגריה חגגו דברים

אחרים... לצערנו הרב, שם היו הרבה צרות, וב"ה שבאנו לארץ ישראל, והקדוש ברוך הוא זיכה אותנו להתקבץ כאן ולהקים מדינה ולשחרר את ירושלים, וכמובן שצריכים להודות על זה לה' ולפחות לא להגיד תחנון.

גאולה בדין או ברחמים

הגמרא אומרת במסכת בבא בתרא (עה.):

"וְשִׁמְתִי כְּכֹד שְׁמִשְׁתִּיךָ" (ישעיהו נד, ב). אמר ר' שמואל בר נחמני פליגי בה תרי מלאכי ברקיעא, גבריאל ומיכאל, ואמרי לה: תרי אמוראי במערבא, ומאן אינון? יהודה וחזקיה בני רבי חייא. חד אמר: שוהם, וחד אמר: ישפה. אמר להו הקדוש ברוך הוא: להוי כדין וכדין.

כלומר בניו של ר' חייא, יהודה וחזקיה שהם שני אמוראים מארץ ישראל חולקים בארץ, ושני מלאכים מיכאל וגבריאל חולקים בשמיים איך תיבנה ירושלים. החומה העתידיה בוודאי תיבנה מאבנים יקרות, וחלקו באיזה אבנים יבנו החומות, האם באבני שוהם או באבני ישפה. אבני שוהם הן אבנים בצבע בהיר שקוף, זך, לבן, דומה קצת למים, וישפה הוא צבע אדום כאש, צבע חזק.

בני ר' חייא הם משפחה מיוחדת במינה. הגמרא בבבא מציעא (פה:) מספרת שאליהו הנביא היה רגיל לבוא לבית המדרש של רבי. יום אחד, בראש חודש, הוא התעכב מלבוא. שאלו אותו: למה לא באת? אמר אליהו הייתי צריך לטפל באבות, להקים כל אחד לתפילה שלו, ואחר כך להשיב אותן חזרה במקומו. בהתחלה את אברהם, אחר כך את יצחק, ואחר כך את יעקב, וזה לקח זמן. שאלו את אליהו: למה לא הקמת אותם ביחד? והשיב שאלו היו מתפללים ביחד, היו מביאים את הגאולה ואת המשיח לפני זמנו, וזה לא טוב. שאלו את אליהו: האם יש כיום אנשים שיכולים להתפלל ולהביא את המשיח קודם זמנו? ענה: כן, ר' חייא ובניו.

הגמרא בהמשך מספרת שרבי גזר תענית וקראו לר' חייא ובניו להתפלל לפני התיבה, כשהגיע ל'משיב הרוח' התחילה רוח חזקה נושבת, אמר 'מוריד הגשם', התחיל לרדת גשם זלעפות. המשיכו והגיעו ל'מחיה המתים' רגשה כל הארץ, והיה נראה שעוד מעט תתחיל תחיית המתים. שאלו בשמיים: מי אלה שתפילתם כל כך פועלת שהעמידו אותם לפני התיבה? נתנו לאליהו כמה פולסים (מכות אש), והוא מהר ירד למטה ובלבל את התפילה שלא תהיה תחיית המתים. הגמרא רוצה להראות את כוח התפילה הגדול שהיה לר' חייא ובניו.

המחלוקת בין יהודה וחזקיה, בני ר' חייא, איזה אבנים יהיו בחומות ירושלים, היא בעצם מחלוקת פנימית יותר, ורומזת על הסתכלות שונה. כל אחד מהמלאכים ברקיע, מיכאל וגבריאל, מידתו שונה. מיכאל, מידתו מידת החסד. גבריאל, מידתו מידת הדין. הם חולקים איך תבנה ירושלים, היינו איך תהיה הגאולה. האם במידת החסד, שהקדוש ברוך הוא יעשה חסד גדול ויושיע את ישראל בשפע אלוקי לא לפי התנהגותם של ישראל, והגאולה תהיה עליונה אלוקית לא תלויה במעשים. גבריאל אומר שמידת הדין היא המידה העיקרית המידה החשובה, ולעתיד לבוא הגאולה תהיה במידת הדין, היא תופיע במדרגה מיוחדת, ושהזכויות של ישראל הן יהיו הבסיס של הגאולה. הגאולה תגיע לישראל על פי הדין, ובצדק תהיה הגאולה.

יש לזה כמובן שני צדדים. צד החסד הוא בלי גבול, ומצד שני כשאדם מקבל מתנה שהוא לא התייגע בה, אז הוא לא מספיק מעריך אותה. ככל שאדם התייגע והתאמץ והשיג דבר בכוחות עצמו, הוא מרגיש יותר שמחה וסיפוק, ותחושה של שלמות בזה. חביב על אדם קב שלו יותר מתשעה קבין של חברו. בזה חולקים מיכאל וגבריאל, ובזה חולקים בניו של ר' חייא, שוהם או ישפה. איזה סוג אבנים, איזו מהות תהיה לגאולה. זה הביאור של המהר"ל למחלוקת. בעל התניא מסביר שהמחלוקת היא איך תהיה הגאולה האם באיתערותא דלעילא או באיתערותא דלתתא. האם היא תבוא מלמעלה, מריבונו של עולם, או מלמטה, מצידנו בהשתדלות שלנו. מה ענה ריבונו של עולם - 'כדין וכדין'. גם זה וגם זה, גם השתדלות שלנו וגם שפע מלמעלה, גם מידת החסד וגם מידת הדין.

מחלוקת איזה צד להדגיש בגאולה

צריך להתבונן, לכאורה האם יתכן שמישהו מהמלאכים לא יודע מה יהיה, אז במה הם חולקים. כל מחלוקת במציאות לכאורה מישהו טועה. הרב צבי יהודה כתב מאמר גדול על מחלוקת במציאות וכתב שבכל המחלוקות שנראות כמחלוקות במציאות, זה לא ממש מחלוקת במציאות אלא מחלוקת איך להסתכל על המציאות. המציאות היא גבולית, וכל אחד רואה אותה באופן אחר. הרצי"ה מסביר הרבה דוגמאות מהש"ס שלכאורה יש מחלוקת במציאות ומסביר שהמחלוקת היא לא ממש במציאות, כי אם זו מחלוקת במציאות זאת אומרת שאחד טעה והבין את המציאות לא נכון.

גם כאן, כל אחד רואה צד אחר. גאולת יציאת מצרים, האם הייתה בחסד או הייתה בדין. נאמר "וְכִאֲשֶׁר יֵעֲנוּ אֹתוֹ בְּןֵי יִרְבֵּה וְכֵן יִפְרֹץ" (שמות א, יב), היה גידול מהיר ועצום של עם ישראל במצרים, משהו למעלה מסדר הטבע, שישה בכרס אחד, זה חסד, זה שפע של סייעתא דשמיא, משהו מעל הטבע, חכמים גם אומרים שישראל היו במ"ט שערי טומאה ולא היו ראויים בכלל לצאת, זאת אומרת, שכל הגאולה הייתה גאולה של חסד אלוקי. הקדוש ברוך הוא ריחם על ישראל, אהב את ישראל, ומתוך אהבתו הגדולה אותנו, לא מתוך זכויות שלנו, לא שהיינו ראויים, אלא מתוך שהוא רצה בנו, גאל אותנו, בחר בנו מכל העמים, וקבע שנהיה לעם סגולה.

ומצד שני, אומרת התורה: "וַיּוֹצֵא אֶתְכֶם מִכּוּר הַבְּרָזִל" (דברים ד, כ) כמו שבכור יש עבודה של זיכרון שמזככים מוציאים את כל הפסולת ומשאירים רק את הברזל או הזהב הטהור הנקי, כך היו הייסורים של מצרים שזיככו את ישראל. ישראל עברו במצרים כור היתוך כזה, עד שנהיו ראויים להיגאל. עינויים, צרות, ייסורים, גזירות קשות ואיומות. זאת אומרת, שכל הזמן התקדמנו במצרים, לא שהיינו במצב של ירידה והתקלקלות, אלא להיפך גדלנו שם. וחז"ל ממשילים את יציאת מצרים לעובר שיוצא ממעי אמו כך ישראל יצאו ממצרים. העובר הגיע לכלל שלמות וכבר הגיע הזמן לצאת, והרועה מכניס ידו ומוציא את העובר, ואם כן,

הגאולה לא הייתה בחסד אלא הייתה אחרי שישראל התקדמו והתקדמו והגיעו לשלמות, והיו ראויים לגאולה. כלומר גם ייסורים גורמים מעלות. אם אדם מתייסר על זה שהוא יהודי, וגם שיש לו כל מיני חולשות, והוא סובל ולא בוגד, ונשאר נאמן ולא עוזב את יהדותו, אלה זכויות גדולות ועצומות.

הוא אומר, שבעצם ביציאת מצרים היה גם חסד וגם דין. היו גם צרות וגזירות, ייסורים אימים ונוראים, והיו גם חסדים גדולים ועצומים. הייתה שם מידת הדין ומידת הרחמים והחסד כאחד, וכל אחד יכול להסתכל על זה במבט שלו. אחד רואה את החסד ומדגיש אותו, ואומר אילו חסדים, איזה טוב אלוקי שהקדוש ברוך הוא הוציאנו ממצרים וגאלנו. והשני אומר איזו מסירות מצד ישראל, איזו הקרבה, איזו נכונות לסבול, ואיזו היטהרות והזדככות שישראל עברו במצרים עד שזכו להיות ראויים לצאת.

כמבט הזה, כך המבט לעתיד לבוא. כמו שהקדוש ברוך הוא אומר "יהיה כדין וכדין". יהיה גם מזה וגם מזה. גם חסד וגם דין. זאת אומרת, גם חסדים גדולים וגם השתדלויות גדולות מצד ישראל. שניהם יהיו. זה המצב היותר שלם, משני הצדדים יחד, גם השתדלות של ישראל וגם סייעתא דשמיא וחסד אלוקי שופע.

זו לא רק הסתכלות של איך זה יהיה, אלא בעצם יש כאן דיון מה צריך להדגיש, ואיך אנחנו צריכים להשתדל כדי שזה יהיה, אם הגאולה תבוא מצד החסד אז אנחנו צריכים לעבוד על כך שהחסד יופיע, וזו עבודה מסוג מסוים. אם הגאולה תהיה מצד הדין, אנחנו צריכים לעבוד על הגברת זכויותינו וההשתדלויות שלנו. הוי אומר, השאלה מה עיקר עבודת האדם שעובד את ה'. האם זו האחריות המוטלת עליו שהוא צריך להיות שלם ומתוקן, ואחר כך מתוך כך נגיע לשלמות כללית ונגיע לגאולה, או שהגאולה אמורה להיות איזה חסד עליון נפלא ולא העיקר ההשתדלות שלנו, אלא העיקר מה שנמשוך את החסד האלוקי לא לפי ההשתדלות שלנו אלא באופן אחר לגמרי. השתדלות מסוג אחר, השתדלות שמביאה חסד, דהיינו שהקדוש ברוך הוא נוהג מידה כנגד מידה, ואם ישראל נוהגים בחסדים לפני משורת הדין, אז הקדוש ברוך הוא גם כן משפיע חסדים.

אם ישראל נוהגים במידת הדין, אז הקדוש ברוך הוא משפיע לפי מה שישראל נוהגים.

מחלוקת החסידים והמתנגדים אם להדגיש ההשתדלות או חסד ד'

נראה שבזה חלקו שתי תנועות גדולות בישראל, תנועת החסידות ותנועת ההתנגדות. החסידות אמרה לגבי מעשה האדם, עד כמה אדם יכול להשתדל - תמיד אדם ישאר מוגבל. אנחנו חייבים לרצות ולבקש תמיד מהקדוש ברוך הוא את השפע האלוקי, להתבטל כלפי הגדולה האלוקית, לבקש ממנו את החסדים לא על פי הזכויות שלנו שלא מספיקות, לא לבנות על זה, ולכן צריך להדגיש יותר את ההתבטלות כלפי ריבונו של עולם, את הפניה אליו שהוא יסייענו, שישפיע עלינו שפע של טוב. לעשות מעשים כאלה שהם לפני משורת הדין, כי אז גם ריבונו של עולם ינהג עימנו במידת החסד שהיא לפני משורת הדין, ולא על פי הדין המדויק. לכן החסידות הדגישה תוספות מעבר לדין, עוד הידורים וזהירויות וכל מיני הנהגות כאלה שמבטאות את עומק הכוונה ואת עומק הפניה לריבונו של עולם, הדגישה את האהבה ואת היראה יותר מאשר את המעשה.

לעומת זאת, ההתנגדות, שמבוארת היטב בספר "נפש החיים" לר' חיים מוולוז'ין, סוברת שעיקר ענינו של האדם בעולם לדעת שהכול מוטל עליו. מאז שהקדוש ברוך הוא נתן תורה לישראל הוא נתן בידינו את קיומו של עולם. אם עם ישראל עושה את רצונו של מקום, העולם עולה ומתפתח ומתרחב וקיים ושופע, ואם להיפך, אז יש צמצום בהופעה של העולם. כי הקדוש ברוך הוא בנתנית התורה, כביכול נתן לישראל את כלי הבריאה של העולם, שהרי הקדוש ברוך הוא הסתכל בתורה וברא את העולם. אנחנו צריכים להשתמש בכלי הזה, ולהמשיך את קיומו של העולם, ללמוד תורה, לקיים מצוות, לדעת שאנחנו נושאים בכובד האחריות של כל קיומו של עולם, והכול תלוי במעשינו. כמה שאנחנו נעשה יותר טוב, כך העולם יותר יתקיים ויתקדם ויהיה טוב.

השלמות – מידת הדין ומידת החסד

הקדוש ברוך הוא אומר: "להוי כדין וכדין", צריך את שניהם, וכך יהיה לעתיד. בשביל זה יש כנראה אנשים עם נטיות כאלה ונטיות כאלה, שביחד משלימים את העולם. מצד אחד, צריך להדגיש את עשיית המצוות, ולקיים אותן באופן דייקני ומושלם, ולדעת שאדם נושא באחריות מאוד גדולה. ומצד שני, לבקש מריבוננו של עולם שישפיע עלינו שפע מעל ומעבר. לעשות את כל המצוות בצורה מושלמת מדויקת ולהוסיף על גבי זה עוד כוונות גדולות ועומק של דבקות ולא להסתפק בזה שהעיקר המעשה והכוונה היא רק מצטרפת, אלא שניהם בעלי משקל שמשלימים אחד את השני, ואי אפשר בלי שניהם, צריכים אותם במידה שווה. "להוי כדין וכדין".

וודאי שאין מחלוקת קיצונית בין החסידות וההתנגדות האם העיקר הכוונה או העיקר המעשים. כולם מסכימים שצריכים את שניהם. השאלה רק על מה לשים את הדגש. האם לשים את הדגש על התורה או על התפילה. התפילה מבטאת התבטלות, תלות בריבוננו של עולם, לבקש מהקב"ה שהוא ישפיע עלינו, שהוא ייטיב איתנו. כל עניינה של התפילה זו פנייה אל רחמי ה', לא לפי זכויותינו. אנחנו לא פונים לריבוננו של עולם מכוח מעשינו, אם מעשינו ראויים, בלאו הכי נזכה. התפילה היא באה לבקש מעבר למה שאנחנו עושים, שהקדוש ברוך הוא ישפיע עלינו לפי מידת חסדו. הדגש של התפילה בעצם מבטא את ההתבטלות כלפי שמיא והצפייה לשפע האלוקי. הדגש על התורה, זו ההכרה שריבוננו של עולם הטיל עלינו את התפקיד לקיומו של עולם.

היחס בין היראה והאהבה לקיום המצוות

כבר דן בזה המפרש על הרמב"ם בפרק שני מהלכות יסודי התורה. הרמב"ם מדבר שם על מצוות אהבת ה' ויראת ה'. אומר המפרש, שיש פסוקים שאפשר לשמוע מהם שכל עניינם של המצוות הוא "למען תדע ליראה את ה'" - כדי להגיע ליראה גדולה, לאהבה גדולה, לדבקות גדולה. כלומר כל קיומם של המצוות מגמתם להגיע לאיזה שיא של אהבה ויראה. לעומת זאת, מביא המפרש מפסוקים אחרים

שמשמע שהאהבה ויראה תפקידם להביא את האדם לקיים את כל התורה והמצוות. כמובן שאין בזה סתירה בין הפסוקים אלא השלמה, שהמצוות מכוונות להביא את האדם ליראה, והיראה מכוונת את האדם אל קיום המצוות, ושניהם כאחד זו השלמות האמיתית. כך תיבנה ירושלים מאבני שוהם ומאבני ישפה, משני האבנים האלה גם יחד, משתי הבחינות הללו גם יחד. זה עניינו של הדור שלנו, לעסוק בבניינה של ירושלים. אבני שוהם ואבני ישפה לא התגלו עדיין, אבל נעשה אותם באופן הרוחני וממילא הן תתגלינה אחר כך גם בפועל.

מדוע רק בחודש השלישי קיבלו את התורה

היום ליל מוצאי שבת, נכנסנו לחודש סיוון, והפסוק אומר: "בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַר סִינַי". יש כאן הדגשה: ביום הזה מגיעים ישראל למדבר סיני. כלומר, יש איזה ייחוד להגיע הזאת בזמן הזה והיא צריכה להיות דווקא ביום הזה. המהר"ל (תפארת ישראל פרק כה) מביא על כך מדרש קהלת רבה (פרשה ג' א):

"לְכָל זְמַן וְזֶמֶן לְכָל חֶפֶץ תַּחַת הַשָּׁמַיִם" (קהלת ג, א). זמן היה לו לאדם הראשון שנכנס לגן עדן שנאמר: "ויניחנו בגן עדן" וזמן היה שיצא משם. זמן היה לו לנח שיכנס לתיבה וכו', וזמן היה שתינתן תורה לישראל.

כל דבר קורה בזמן המתאים לו. הזמן שתינתן תורה לישראל היה מכוון. המהר"ל מביא מדרש נוסף:

"בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי" למה בשלישי ולא בשני או ברביעי? אמר ר' הושעיא: שנה לי ר' חייא הגדול, גיורת, שפחה, ומשוחררת, לא יינשאו ולא יתארסו עד שלושה חודשים. ישראל נקראו גרים, שנאמר: "כִּי גָרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (דברים י, יט), שבויים היו, שנאמר: "וְהָיוּ שְׂבִיִם לְשִׁבְיָהֶם" (ישעיהו יד, ב), משוחררים היו, שנאמר: "אָנֹכִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵהֵיטֵד לָהֶם עֲבָדִים" (ויקרא כו, יג).

כל הבחינות האלה של גיורת, שפחה ומשוחררת, היו בישראל, הם היו תחת שעבוד אחרים ועכשיו צריכים להינשא לריבונו של עולם, צריך הפסקה של שלשה חודשים, חודשי הבחנה, ואז "בחודש השלישי באו מדבר סיני". ישראל לא יכלו מיד בצאתם מארץ מצרים לקבל תורה, היו צריכים קודם להתכונן, לצאת מהאווירה של מצרים, מהעבודה זרה שבמצרים, להשתחרר מההשפעה של המצרים עליהם, וזה תהליך שהיה צריך לעבור בשלשה חודשים. הגיע החודש השלישי, אמנם זה רק תחילת החודש השלישי, אבל זה כבר גדר של הפסק בין היותם בארץ מצרים תחת ההשפעה של המצרים ועד היותם מוכנים לקבל את התורה.

מדרגת הקרבה להר סיני

"בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינַי", בהגדה אנחנו אומרים 'אילו הביאנו להר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו', מה היינו עושים בהר סיני בלי מתן תורה, באנו לטיול בסיני?! אלא כפי שהפסוק מדגיש 'ביום הזה באו מדבר סיני', בעצם ההגעה למדבר סיני, כבר הגענו למדרגה חדשה, הסתלקה זוהמתן של ישראל. עצם הסילוק של כל ההשפעות השליליות, היא כבר מעלה עצומה, ועל ידה יכולים להיות ראויים לקבל את התורה.

ר' לוי יצחק מברדיטשוב, מוסיף ואומר שכיון שנסתלקה זוהמתן ונטהרו ישראל, הם הגיעו לבחינה כמו האבות שהאבות קיימו את התורה בלי שנצטוו. האבות ידעו לקיים את התורה כי הכליות שלהם נעשו כשתי רבנים. הם הבינו מה רצונו של הקדוש ברוך הוא כי הם היו זכים במידות טהורות, ונקיים מכל איזו פנייה וסטייה, ולכן, השכל הישר, הנשמה הפנימית, הובילו אותם לעשות מה שנכון לעשות, וקיימו את כל התורה כולה. לא רק את התורה כולה, אלא אפילו מצוות דרבנן, חז"ל אומרים שאברהם אבינו אפילו עירב עירובי תבשילין. זאת אומרת שאפשר להגיע למצב כזה של היטהרות פנימית רוחנית, שאדם יוכל להבין מעצמו מה רצונו של הקב"ה ומתוך זה הוא מקיים את התורה והמצוות.

”אילו הביאנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה – דיינו“, לפני הר סיני הגענו למדרגה עצומה של קשר לתורה, של רצון לקיים את התורה, של טבע כזה פנימי. ומעל מדרגה זו יש מדרגה עליונה יותר והיא לקבל את התורה מן השמיים. לא שהתורה תהיה מעצמנו מתוכנו, אלא שהתורה תהיה מצו אלוקי! גם צו אלוקי וגם מהפנימיות שלנו. זו השלמות הכי גדולה. הגענו להר סיני, הייתה לנו התעלות רוחנית, ואחר כך זכינו גם לקבל את התורה.

מעלת יום חג השבועות

הימים הללו של חודש סיוון, הם ימים שהשפע של חג השבועות פועל עליהם. כל ימי הספירה הם הכנה לחג השבועות. כשישראל יצאו ממצרים, בפועל היו צריכים להמתין את מספר הימים האלה, כדי להיות מוכנים נפשית לקבל את התורה, להיטהר. טהרה בדרך כלל היא תמיד בשבעה ימים, אבל כלל ישראל היו צריכים טהרה בשבע כפול שבע, ארבעים ותשעה ימים של הכנה. אז ישראל הגיעו באמת לטהרה וקיבלו את התורה. מה שאנחנו סופרים היום זה לא רק זכר למה שהיה אז, אלא זה המשך. מה שהיה אז, מתחדש באיזו מידה מסוימת בכל שנה מחדש. חג השבועות בשבילנו זה חג שבו אנחנו מחדשים את הברית עם ריבונו של עולם, מחדשים את קבלת התורה. דברי התורה לא פוסקים. ריבונו של עולם נתן תורה, והדברים ”קול גדול וְלֹא יָסַף“ (דברים ה, יח), הקול הזה נמשך ונמשך וצריך להקשיב אליו, אנחנו מקשיבים אליו דרך רבותינו, דרך ההמשך של הדורות. ואם היינו עוד יותר מקשיבים אולי היינו גם שומעים את הקולות של עשרת הדיברות. הקולות האלה לא נפסקו, ונשמעים ומתייחדים ביום חג השבועות.

זה יום אחד, שהוא יום איכותי מאוד מאוד, גם אם לא מרגישים בזה. כמו שאדם מתכוון לחתונה כמה חודשים ובסוף החתונה היא ארבע – חמש שעות והכול עובר. מתכוונים ומכינים את הבגדים לחתן ולכל המשפחה, והכלה מכינה את בגדיה כמה שבועות, ואחר כך צריכים להתאים את הנעליים לשמלה, ואיזה זר

פּרָחִים הֵיא תְחִזִיק בִיד, וְעוֹד כֹּל מִיָּנִי קִישׁוּטִים, וְאַחַר כֵּךְ בּוֹחֲרִים אֶת הָאוֹלָם, וְאֵת הַפְּרָחִים בְּאוֹלָם, וְמָה יֵאָכֵל בְּאוֹלָם... כְּדָאֵי לְהַשְׁקִיעַ חוֹדְשִׁים רַבִּים בְּשִׁבִיל אַרְבַּע שָׁעוֹת - הַתְּשׁוּבָה הֵיא כֵן. כִּי זֶה לֹא אַרְבַּע שָׁעוֹת סֵתֵם, אֱלוֹ שָׁעוֹת אִיכוֹת, שָׁעוֹת שָׁעוֹשׁוֹת מֵהַפְּכָה אֶצֶל הָאָדָם. מִקּוֹדֵם הוּא הִיָּה לְבַד, פִּלְגָא דְגּוּפָא, וְעַכְשָׁיו הוּא נִהְיָ אָדָם חֹדֶשׁ, מִשְׁפָּחָה, זֶה מְצִיאוֹת חֹדֶשָׁה.

אִם הַחֲתָן בְּכֹל רִגְעַ בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ יַחֲשׁוֹב הָאֵם אֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׂאֲנִי חֹדֶשׁ, הוּא לֹא יִרְגִישׁ דְּבַר. זֶה הַמְצִיאוֹת שֶׁמִּשְׁתַּנָּה. יֵשׁ חֲתָנִים עֶצְבָּנִים שְׁכֹל הַזְּמָן חוֹשְׁבִים אִם הֵם מְרַגִּישִׁים הַתְּעֵלוֹת אוֹ לֹא מְרַגִּישִׁים הַתְּעֵלוֹת. אֲבָל זֶה הוֹרֵס אֶת כֹּל הַחֲתוּנָה. הַחֲבָרִים לֹא נוֹתְנִים לוֹ לְחֲשׁוֹב, דּוֹאגִים שֶׁהוּא כֹּל הַזְּמָן יִהְיֶה טְרוּד בְּשִׁמְחָה.

גַּם בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת, אִם מִיִּשְׁהוּ יִתְעַסֵּק בְּחִשְׁבוֹנוֹת הָאֱלֹהִים אִזּוֹ הוּא יִסְתַּבֵּךְ. זֶה מְצִיאוֹת שֶׁל הַתְּרוֹמְמוֹת. הַלִּימוּד שֶׁל חַג הַשְּׁבוּעוֹת הוּא אַחֵר, אֲפִילוֹ שְׂאוּלִי לֹא מְרַגִּישִׁים. הַסְּעוּדָה שׁוֹנָה, כֹּל הַיּוֹם הַזֶּה הוּא שׁוֹנָה וּמִיּוֹחַד. זֶה יוֹם שֶׁל בְּבוּאָה מְאוֹתוֹ הַמְּעַמָּד שֶׁל הַר סִינַי, מְאוֹתוֹ הַגּוֹדֵל שֶׁל הַר סִינַי. יֵשׁ כְּאֵן הוֹפְעָה נִסְתַּרְתָּ כְּזֹאת כְּמוֹסָה אֲבָל קִיִּימָת. לְכֵן אֲנַחְנוּ מֵתְכוּנְנִים אֶל הַיּוֹם הַזֶּה, וְלִכֵּן הַחַג הַזֶּה נִקְרָא "בְּשִׁבוּעוֹתֵיכֶם" כֹּל הַשְּׁבוּעוֹת נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַיּוֹם הַזֶּה.

נִתְפַּלֵּל לְרִיבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁגַּם הַתְּחוּשׁוֹת תִּהְיֶינָה שֶׁל רוֹמְמוֹת גְּדוּלָה, נְבוֹאָה כְּמֵה שְׂאוּלִי מוֹכְנִים, נִחְדָּשׁ אֶת הַבְּרִית שְׁבִינֵינוּ וּבִין אֱלוֹקֵינוּ, וּמִכְּאֵן נִמְשִׁיךְ לִימֵים הַבָּאִים.

השיחה נמסרה בשנת התשס"ט

לקבלת שיחה שבועית במייל או בווטסאפ,

שלחו הודעה לכתובת bogrim@yeshiva.org.il, או למספר 0547881227

ניתן לצפות בשיחה באתר ישיבה - www.yeshiva.org.il

השיחה השבועית משודרת בשידור חי במוצאי שבת, כשעה לאחר צאת השבת

ניתן להאזין בשידור חי גם דרך חיוג לטלפון 02-6643149 שלוחה 11

